

Tizenötödik Nemzetközi Nyelvészeti Olimpia

Dublin (Írország), 2017. július 31. – augusztus 4.

Az egyéni verseny feladatainak megfejtése

1. Feladat A számrendszer duodecimális.

- **gwīnìŋ** — 1, **bà** — 2, **tàt** — 3, **nààs** — 4, **tùŋūn** — 5, **tīmìn** — 6, **tàāmà** — 7, **rwīt** — 8
- **ǰāā- α** = $12 - \alpha$ ($1 \leq \alpha \leq 3$): **ǰāātàt** — 9, **ǰāābà** — 10, **ǰāāgwīnìŋ** — 11
- **kūrū** — 12
- **bā-kūrū bī- γ** = $\gamma \cdot 12$ ($2 \leq \gamma \leq 8$), **bā-kūrū ǰāā-bī- γ** = $(12 - \gamma) \cdot 12$ ($1 \leq \gamma \leq 3$)
(γ első szótagjában a tónus közepessé válik)
- β **ná** $\left\{ \begin{array}{l} \text{gwē gwīnìŋ} \ (\delta = 1) \\ \text{vè} \ \delta \ (2 \leq \delta \leq 11) \end{array} \right\} = \beta + \delta$ ($\beta = k \cdot 12$)

Válaszok:

- (a)
1. $5^2 + 3 + 4 = 32$
 2. $3^4 = 81$
 3. $7^2 + 9 + 1 = 59$
 4. $9^1 = 9$
 5. $8^2 + 2 + 5 = 71$
 6. $2^5 = 32$
 7. $9^2 + 4 + 3 = 88$
 8. $4^3 = 64$
 9. $16 + 21 = 18 + 2 + 17$
- (b) **bākūrū bītāt** — 36, **ǰāāgwīnìŋ** — 11, **kūrū** — 12.
- A. $108 - 3 - 13 = 92$
B. $49 - 14 - 15 = 20$
- (c) 6 — **tīmìn**, 22 — **kūrū ná vè ǰāābà**, 97 — **bākūrū bīrwīt ná gwē gwīnìŋ**, 120 — **bākūrū ǰāābībā**.

2. Feladat Szórend: <birtokos> <birtok>.

Birtokos előtagok:

birtokos		birtok
e. sz. 1. sz.	n-	
e. sz. 2. sz.	∅-	
e. sz. 3. sz.	h-	a- testrész
‘mindegyikünk ...-e’	t-	e- különben
‘saját ...-e’	d-	
t. sz. 2. sz.	ri-	

Válaszok:

- (a)
1. a-bang	e. <i>vállad</i>
2. a-táng he-ya	p. <i>hüvelykujjod</i> [‘kezed anyja’]
3. bataa ha-wata	o. <i>fa felső része</i> [‘fa nyaka’]
4. de-kafi	d. <i>saját kötele</i>
5. e-bataa ha-táng	b. <i>ágad</i> [‘fád keze’]
6. e-kuda ha-wata	i. <i>lovak nyaka</i>
7. falepak ha-wei	j. <i>ravasz</i> [‘pisztoly füle’]
8. ha-táng ha-min	a. <i>ujjhegye</i> [‘keze orra’]
9. he-lui	m. <i>kése</i>
10. maama he-falepak	h. <i>az apa pisztolya</i>
11. na-pong	c. <i>arcom</i>
12. ri-èng	k. <i>szemeitek</i>
13. ri-tama	q. <i>tengeretek</i>
14. ri-ya ha-táng	f. <i>anyátok keze</i>
15. tama ha-bang	n. <i>tengerpart</i> [‘tenger válla’]
16. ta-min	l. <i>orrunk</i> (mindegyikünk orra)
17. te-fe ha-wei	g. <i>disznók füle</i>
(mindegyikünk disznója füle)

(b) 1. **a-min** — *orrod*; 2. **de-ya he-bataa** — *saját anyja fája*

- (c)
1. *disznó* — **fe**
 2. *késetek* — **ri-lui**
 3. *anyád apja* — **e-ya he-maama**
 4. *apám arca* — **ne-maama ha-pong**
 5. *saját füle* — **da-wei**
 6. *tengerem* — **ne-tama**

3. Feladat Szabályok:

- szórend:

– S V (O) (L) (S = alany, V = állítmány, O = tárgy, L = hely)

ng- (S = e. sz. 1. sz.)

– X V L ≡ L V X

– N P (N = főnév, P = birtokos névmás);

- ◡: nem- és számbeli egyezés —

e. sz.	t. sz.
mú-	à-
dì-	má-
	zì-
mù+ (hely)	

(magánhangzó előtt i- > j-, u- > w-, a- > ∅);

- ◡: az utolsó szótag tónusa a következő szó első szótagjának tónusához hasonul;
- az utolsó szó legutóbbi szótagjának tónusa kijelentő mondatban mély, kérdésben pedig magas.

Válaszok:

- (a) 12. **múlózi mwámónà zìtéténbwá**
Látta-e a varázsló a csillagokat?
13. **zìtéténbwá zjálà mùdjúlù**
Az égben csillagok vannak. = (4)
14. **ngákínà**
Táncoltam.
15. **djálá djámónà màhóonzò mùlwándá**
Látta-e a férfi a banánokat Luandában?
- (b) 16. *Énekeltem-e?*
ngáfíká
17. *Az ember találkozott a varázslóval és a baráttal a téren.*
mútú mwásáŋgá múlózi nì dikámbà mùkítándà
18. *A férfiám (férjem) látta a barlangot.*
djálá djámí djámónà dikúŋgù
19. *Luandában varázslók vannak.*
mùlwándà mwálà àlózì; àlózì álà mùlwándà

4. Feladat Szórend: [[<osztály>] <faj>] [<számnév> <osztály>].

Az írás iránya balról jobbra. Egy szótag = két írásjel:

C(C)-	-V(V)(C)
ခ b, ဃ bl, င c, ဖ hn, က k, ခ kr, ဓ l, ပ p, ဝ pl, ဘ pr, တ t, တ tr	၊ a:, ၎ a:k, ၎ aj, ၎ at, ၎ aw, ၎ ဝ:r, ၎ ဝ:ε:, ၎ ie, ၎ iet, ၎ iət, ၎ ဝ:, ၎ uan, ၎ uat, ၎ ၎h

Válaszok:

3	→ တ ဝ ခ ၎ ၎ ←	taw bε:	látni a tutajt
6	→ ဝ ၎ ဘ ၎ ၎ ပ ၎ ၎ ဝ ၎ ၎ ←	→plaj priət pε: plaj←	három banán
7	ဟ ၎ ၎ ၎ ၎ ၎	→ hna: traw to: ←	hat orrszarvú
8	ပ ၎ ၎ ၎ ၎	→ puan l၎h ←	négy csomó banán
9	ပ ၎ ၎ ၎ ၎	→ pε: la: ←	→ három levél ←
10	→ င ၎ ၎ ၎ ၎ ၎ ၎ ၎ ←	cie p၎h la:	hét papírlap
11	၎ ၎ ၎ ၎ ၎	→ la: plo: ←	padlizsánlevél
12		→plaj plo: bε:r plaj←	két padlizsán
15		la: priət traw la:	→hat banánlevél←
16	→ က ၎ ၎ ၎ ၎ ၎ ၎ ←	kε:r bε:r to:	két galamb
19	ခ ၎ ၎ ၎ ၎ ၎	bε:r ka:	→ két hal ←
20	ပ ၎ ၎ ၎ ၎ ၎	→ puan pla: ←	négy penge

5. Feladat

$$1. \text{ szám: } l- \left\{ \begin{array}{l} \mathbf{V-} \left\{ \begin{array}{l} \dots\dots\dots e. \text{ sz.} \\ \left\{ \begin{array}{l} \mathbf{vut-} \text{ emberek} \\ \mathbf{ven-} \text{ különben} \end{array} \right\} t. \text{ sz.} \\ \mathbf{xan-} \dots\dots\dots 'sok' \end{array} \right. \\ \mathbf{u-} \dots\dots\dots k. \text{ sz.} \end{array} \right.$$

(**V** = a következő szótág magánhangzója);

2. **pat-** 'nagy';

3. **bung-** 'csoport', **kon-** 'rész'.

Szabályok:

- más előtag előtt **le-ven-** > **len-**
- **p** előtt **-n** > **m**
- **k** előtt **-n** > **ng**

- két magánhangzó között **-p, p-** > **v**
-t, t- > **r**
-k, k- > **x**.

Válaszok:

(a) **lavatbungmenemen** — *nagy csoport falu*

- (b)
1. **laradi** — *férfi*
 2. **lavatkonuna** — *nagy ág*
 3. **laxantoonan** — *sok szellem*
 4. **levengkatli** — *szemek*
 5. **loxot** — *hely*
 6. **lubungkavus** — *csoport fehér férfi*
 7. **luvaroos** — *két nagy venyige*

- (c)
8. **szív** — **leveve**
 9. **kertek** — **leventaamang**
 10. *sok dolog* — **laxampanga**
 11. *unokák* — **luvuttubuno**
 12. *két naprész* — **luxonaleng**
 13. *ágak* — **lengkonuna**
 14. *nagy ágak* — **lempatkonuna**